

TILASTOLLINEN PÄÄTOIMISTO,
STATISTISKA CENTRALBYRÅN,Helsinki
Helsingfors

Tiedustelut-Förfrågningar

Pvm-Datum

No

Aktuaari Jouni Kokkonen
645 121/224

11.4.1970

Kt 1970:1

KANSANTULOTILASTON ENNAKKOTIETOJA
VUOSILTA 1968, 1969 SEKÄ VUODEN 1970
I NELJÄNNEKSELTÄ

KANSANTALouden KORKEASUHDANNE JATKUU

Vuonna 1969 vauhtiin päässyt kansantalouden kasvukausi näyttää jatkuvan. Kansantuotteen määrän arvioidaan nousseen runsaat 6 % vuoden 1970 ensimmäisen neljänneksen aikana. Ulkomaankauppa jatkuu varsin vilkkaana.

Työttömyys on olennaisesti vähentynyt - noin 30 000 henkilöllä - vuoden 1969 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Sekä kulutus- että investointikysynnän kasvu on ollut keskimääräistä suurempaa.

Edellä olevat havainnot perustuvat Tilastollisessa päätoimistossa juuri valmistuneeseen vuosien 1968 - 1969 sekä vuoden 1970 ensimmäisen neljänneksen taloudellista kehitystä koskevaan selvitykseen. Seuraavassa tätä kehitystä tarkastellaan lähemmin tuotannon, työllisyyden, ulkomaankaupan, kulutuksen, investointien sekä tulojen muodostumisen kannalta.

SISÄLLYS

Sivu

Tuotanto	1
Työllisyys	5
Ulkomaankauppa	7
Kulutus	8
Investointitoiminta	10
Kansantulo ja sen jakaantuminen	11

TUOTANTO

Vuonna 1969 kansantuotteen määrällinen kasvu oli runsaat 7 %. Kansantuotteen kasvu jatkui voimakkaana kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana. Käytettävissä olleiden tietojen perusteella kasvu on ollut runsaat 6 % vuoden 1969 vastaavaan neljännekseen verrattuna. Kasvua on tapahtunut kaikissa muissa elinkeinoissa paitsi maataloudessa sekä maa- ja vesirakennustoiminnassa.

Seuraavassa eräitä yksityiskohtia eri elinkeinojen tuotannon kehityksestä vuonna 1969 ja vuoden 1970 ensimmäisellä neljänneksellä.

Maatalouden kokonaistuotos - tuotettujen maataloustuotteiden määrä - nousi noin yhden prosentin vuonna 1969 edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan maatalouden nettotuotos laski hieman, mikä johtuu siitä, että raaka-aineiden ym. tuotantopanosten määrä on lisääntynyt jonkin verran nopeammin kuin maataloustuotteiden kokonaistuotos. Suuria muutoksia kehityssuunnassa ei ole tapahtunut myöskään kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana. Tosin maidon tuotanto on laskenut jonkin verran, mutta lihan tuotanto on puolestaan noussut.

Metsätalouden tuotanto kasvoi v. 1969 lähes 10 %; tämä kasvu ylitti aikaisemmat arviot, sillä vuoden 1969 viimeisen neljänneksen kasvu oli odotettua suurempi. Sekä hakkuumäärät että tuotannon volyyymi jäivät kuitenkin vielä viime vuonna metsätalouden ennätysvuoden 1965 tason alapuolelle. Myös kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen hakkuumäärät jäänevät tuon ennätysvuoden vastaavien lukujen alapuolelle, vaikka kasvun vuodesta 1969 arvioidaan olleen 5 %.

Teollisuuden tuotannon määrä kasvoi v. 1969 10 %. Tämä on ollut seurauksena etenkin viennin ja investointien huomattavasta kasvusta. Kotimaisen kulutuskysynnän kasvun voimistuminen heijastui varsinkin vuoden jälkipuoliskolla teollisuuden eräiden toimialojen tuotantolu-
vuissa.

Erityisen voimakasta kasvua tapahtui metallien perusteollisuudessa, nahka- ja kumiteollisuudessa, juomia valmistavassa teollisuudessa sekä muussa tehdasteollisuudessa, joissa kasvu oli yli 20 %. Suhteellisen hitaasti kasvoivat sen sijaan huonekalu- ja rakennuspuusepänteollisuus, kemian teollisuus, graafinen teollisuus ja tupakkateollisuus.

Kuluvan vuoden puolella kasvu näyttää jatkuvan edelleen voimakkaana. Kasvua tukevat erityisesti puu- ja paperiteollisuus, tekstiili-, kenkä-, vaatetus- ja ompeluteollisuus sekä eräät metalliteollisuuden toimialat. Huomattavaa on myös sähkölaitosten tuotannon voimakas kasvu.

Tuotannon neljännesvuositaisat muutokset edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä olivat eräiden keskeisimpien elinkeinojen sekä koko kansantuotteen volyymin osalta seuraavat (%):

	1967/1968								1968/1969				1969/70			
	I		II		III		IV		I-IV		I	II	III	IV	I-IV	I
	I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I
Maatalous	+0	+6	+2	-6	+1	-1	-2	-1	+5	+1	-1	-2	+5	-0	-0	-0
Metsätalous	-3	-2	-3	+29	+4	+15	+6	+5	+4	+4	+15	+6	+5	+10	+5	+5
Tehdasteollisuus	+7	+4	+4	+7	+6	+7	+9	+11	+6	+6	+7	+9	+11	+10	+8	+8
Talonrakennustoiminta .	-24	-2	-3	+1	-7	+6	-11	+24	-7	+6	+6	-11	+24	+12	+13	+13
Kauppa	-2	-5	-2	-1	-3	+12	+12	+11	-3	+12	+12	+12	+11	+12	+7	+7
Liikenne	-1	+4	+7	+8	+5	+8	+7	+9	+5	+8	+8	+7	+9	+8	+8	+8
Koko bruttokansantuote.	+2	+2	+3	+5	+3	+7	+5	+9	+3	+7	+7	+5	+9	+7	+6	+6

Talonrakennustoiminnassa tapahtui huomattavaa vilkastumista v. 1969. Asuinrakennustuotannon volyyymi nousi suuremmaksi kuin koskaan aikaisemmin, vaikka asuinhuoneistoja lukumääräisesti tuotettiin vähemmän kuin ennätysvuonna 1963. Tämä johtuu sekä huoneistojen keskikoon että laatutason noususta. Erityisen voimakkaasti kasvoi muu talonrakennustuotanto vuonna 1969, nimittäin 16 %. Kasvu johtui lähinnä teollisuusrakennusten tuotannon noususta. Talonrakennustoiminnan kasvu näyttää jatkuvan voimakkaana kuluvan vuoden puolella.

Maa- ja vesirakennustoiminta supistui v. 1969 n. 4 %, koska parantuneesta työllisyystilanteesta johtuen julkisia maa- ja vesirakennustöitä on vähennetty. Lasku jatkuu kuluvana vuonna. Maa- ja vesirakennusten korjaustoiminnassa on kuitenkin havaittavissa jatkuvaa kasvua.

Kauppa vilkastui yleisen suhdannekuvan mukaisesti huomattavasti v. 1969. Tukkukauppa puolestaan lisääntyi enemmän kuin vähittäiskauppa. Liikenteen kasvuun vaikuttivat etenkin vesi-, lento- ja tietoliikenteen huomattava vilkastuminen. Sen sijaan rautatieliikenteen osalta kasvu oli verraten vaatimatonta.

TYÖLLISYYS

Vuoden 1969 aikana työttömyys väheni selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Työttömyysaste oli keskimäärin 2.8 %, kun se vuonna 1968 oli 4 %. Silti työttömyysaste oli vielä samaa suuruusluokkaa kuin v. 1967 ja selvästi suurempi kuin 1960-luvun alkupuoliskolla.

Vuoden 1969 viimeisellä neljänneksellä työttömyysaste oli 2.1 %, kun se v. 1968 oli 3.6 %.

Työllisyys kasvoi v. 1969 eniten teollisuudessa, talonrakennustoiminnassa ja palveluelinkeinoissa. Maataloudessa sekä maa- ja vesirakennustoiminnassa työllisyyden sijaan väheni. Ensiksi mainittu kehityssuunta heijastaa kansantalouden rakennemuutosta, jälkimmäinen puolestaan kansantalouden suhdannevaihetta.

Työttömyys nousi voimakkaasti vuoden 1967 neljännen neljänneksen aikana pysyen sen jälkeen verraten korkeana aina vuoden 1969 puoliväliin saakka, jolloin tilanne alkoi olennaisesti helpottua nousukauden päästessä vauhtiin.

Kokonaistyöttömyys kehittyi vuodesta 1967 lähtien neljännesvuositain seuraavasti ¹⁾:

(1 000 henkeä)	1967	1968	1969	1970
I	63	115	93	63*
II	49	86	66	
III	55	76	46	
IV	85	77	46	

¹⁾ Jatkuvan työvoimatilaston mukaan.

* Ennuste

Tuottavuuden kasvu oli vuonna 1968 4 %; muutos on tällöin mitattu työpanosta kohden lasketun kokonaistuotannon muutoksena. Ilman maa- ja metsätaloutta tuottavuus kasvoi vain 2 %. Vuonna 1969 tuottavuuden kasvu oli 5 %; ilman maa- ja metsätaloutta kasvu oli 4 %. Vuosina 1966-69 tuottavuus kasvoi 3.5 % vuotta kohden.

ULKOMAANKAUPPA

Ulkomaankaupan kasvu oli varsin voimakasta vuonna 1969. Tavaroiden ja palvelusten viennin arvo kasvoi 20 % ja vastaava tuonti 24 %.

Kulutustavaroiden vienti lisääntyi nopeammin kuin koko vienti keskimäärin. Tuonnissa lisääntyivät erityisesti investointitavarat ja eräät kestävät kulutustavarat.

Kasvu on jatkunut voimakkaana myös kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Viennin arvioidaan kasvaneen runsaasti 20 %, tuonnin kasvun ollessa prosentuaalisesti hieman pienemmän.

Vaihtotase, johon tavaroiden ja palvelusten kaupan lisäksi luetaan mukaan tuotannontekijätulot ja tulonsiirrot ulkomaiden kanssa, on ollut vuosina 1968 ja 1969 ylijäämäinen sen oltua sitä ennen vuodesta 1960 alkaen vajauksellinen. Ylijäämä vuodelta 1969 oli kuitenkin huomattavasti pienempi kuin v. 1968. Eräs Suomen ulkomaankaupan tyypillinen piirre on ollut palvelutaseen ylijäämä. Palveluksiin luettavan matkailun osalta on päästy tuonnin ja viennin tasapainoon sekä vuonna 1968 että 1969.

KULUTUS

Kulutuksen kasvuvauhti nopeutui viime vuonna huomattavasti yksityisen kulutuskysynnän piristymisen ansiosta. Kulutuksen määrällinen kasvu oli 7 %, kun se vuonna 1968 oli vain yhden prosentin. Tänä vuonna kulutuksen kasvu näyttää jatkuvan edelleen varsin voimakkaana.

Yksityisen kulutuksen arvo kasvoi vuonna 1968 9 % ja vuonna 1969 10 %. Koska hinnat nousivat vuonna 1968 9 %, ei yksityinen kulutus kasvanut määrällisesti lainkaan. Viime vuonna sen sijaan yksityisen kulutuksen määrä nousi yli 7 %. Näin suuri nousu oli seurauksena yleisestä ansiotason noususta, työllisyystilanteen paranemisesta sekä hintatason vakavuudesta. Käytettävissä olevista tuloistaan kotitaloudet käyttivät sekä vuonna 1969 että 1968 pienemmän osan kulutukseen kuin niitä edeltävinä vuosina, ts. kumpanakin vuonna säästämisaste nousi kuten yleensäkin noususuhdanteessa.

Eri hyödykeryhmien osalta yksityisen kulutuksen määrä muuttui prosentuaalisesti seuraavasti:

	1968	1969
Isot kestävät tavarat	-12	32
Puolikestävät ja pienet kestävät tavarat	- 2	6
Kertakulutustavarat	2	6
Palvelukset	3	6
Yksityiset kulutusmenot	0	7

Isojen kestävien tavaroiden kysyntään vaikutti viime vuonna erittäin voimakkaasti henkilöautojen ostojen lisääntyminen 75 %:lla. Puoli-kestävien ja pienten kestävien tavaroiden ryhmässä vaatetusmenot muodostavat suurimman osan; myös tässä tavararyhmässä tapahtui viime vuonna melkoista kasvun nopeutumista. Kertakulutustavaroiden samoin kuin palvelusten ryhmässä sen sijaan kasvu jatkui tasaisempaan, joskin jonkin verran nopeutuneena. Kertakulutustavaroiden kysynnän lisäyksestä vastasi viime vuonna ennen kaikkea juomien kulutuksessa tapahtunut vajaan 30 % nousu. Ilman autoja ja olutta yksityisen kulutuksen määrä kasvoi vain vajaat 5 % v. 1969.

Julkisen kulutuksen määrällinen kasvu hidastui lievästi v. 1969.

Eri hyödykeryhmien välillä voidaan havaita melkoisia eroja. Määrälliset muutokset eri ryhmissä ovat seuraavat (%):

	1968	1969
Liikennepalvelukset	- 1	- 2
Opetuspalvelukset	+ 3	+ 4
Terveydenhoitopalvelukset	+ 9	+10
Julkinen hallinto ja maanpuolustus ...	+ 5	+ 2
Muut julkiset palvelukset	+ 8	+ 7
Julkinen kulutus yhteensä	+ 5	+ 4

Nähdään, että terveydenhoitopalvelusten määrä on sekä 1968 että 1969 kasvanut erityisen paljon.

INVESTOINTITOIMINTA

Investointitoiminta vilkastui parin vuoden laskun jälkeen varsin huomattavasti vuonna 1969. Voimakkaimmin kasvoivat tuotannolliset talonrakennusinvestoinnit sekä kone- ja kalustoinvestoinnit. Sen sijaan maa- ja vesirakennusinvestoinnit supistuivat parantuneen työllisyystilanteen seurauksena.

Vaikka asuinrakennusinvestoinnit v. 1969 lisääntyivät määrällisesti 10 % edelliseen vuoteen verrattuna, niin kasvu esimerkiksi vuoteen 1963 verrattuna oli kuitenkin vain 12 %.

Valmistuneiden asuinhuoneistojen lukumäärä jäi vielä viime vuonna pienemmäksi kuin ennätysvuonna 1963; asuntojen laatutasossa ja keskikokoissa on tosin tapahtunut aivan ilmeistä kohoamista, mikä osittain näkyy siinä, että asuntoinvestointien volyyymi v. 1969 kuitenkin ylitti vuoden 1963 tason.

Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen ¹⁾ määrän prosenttiset muutokset vuosina 1968 ja 1969:

	1968	1969
Asuinrakennukset	- 3	+10
Muut talorakennukset	-13	+16
Maa- ja vesirakennukset	+ 2	- 5
Koneet ja kalusto	- 1	+22
Yhteensä	- 3	+11
Yksityinen pääomanmuodostus	- 5	+16
Julkinen pääomanmuodostus	+ 3	- 3

1) Ilman korjauksia ja kunnossapitoa

KANSANTULO JA SEN JAKAANTUMINEN

Kansantulo oli vuonna 1969 29.6 miljardia markkaa. Vuonna 1968 se oli 26.5 miljardia markkaa. Kansantulo henkeä kohden oli vastaavina vuosina noin 6300 ja 5600 mk. Tulo henkeä kohden kasvoi viime vuonna "nimellisesti" 11 % ja reaalisesti 7 %. Tämä keskimäärä ei kuitenkaan kerro reaalitulojen kasvun mahdollisista vaihteluista alueittain ja väestöryhmittäin.

Erityyppiset tulot, niiden osuudet kansantulosta sekä niiden muutosprosentit edellisestä vuodesta ovat vuosina 1968 ja 1969 seuraavat:

	1968			1969		
	milj.mk	%	muutos %	milj.mk	%	muutos %
Palkat	14803.8	55.9	+12	16492.9	55.8	+11
Työnantajain sosiaalikulut .	2327.1	8.8	+13	2647.1	9.0	+14
Yksityisten elinkeinonharjoittajain tulot	4040.7	15.2	+12	4411.8	14.9	+ 9
- maataloudesta.	1914.5	7.2	+16	1951.8	6.6	+ 2
- metsätaloudesta	690.3	2.6	+ 6	879.4	3.0	+27
- muista elinkeinoista	1435.9	5.4	+10	1580.6	5.3	+10
Pääomatulot	5309.5	20.1	+11	6003.5	20.3	+13
Kansantulo	26481.1	100.0	+12	29555.3	100.0	+12

Kansantalouden käytettävissä oleva tulo kasvoi vuonna 1969 11 %. Yksityisen sektorin osalta kasvu oli 12 % ja julkisen sektorin osalta 10 %. Vastaavat luvut vuodelta 1968 olivat 12, 11 ja 16 %.

Palkansaajien ansiotaso nousi vuonna 1968 noin 11 %. Ottaen huomioon kulutushyödykkeiden hintojen nousun reaaliansiotaso nousi noin 2 %. Vuonna 1969 vastaava laskelma antaa ansiotason nousuksi 8 % ja reaaliansiotason nousuksi noin 5.5 %. Vuosina 1966-69 palkansaajien reaalin ansiotaso nousi noin 3.5 % vuotta kohden, mikä vastaa tuottavuuden kasvua näinä vuosina.

Kansantalouden kokonaiskysynnän ja -tarjonnan erien määrän, hinnan ja arvon prosenttiset muutokset vuosina 1968 - 1969

	Määrät		Hinnat		Arvot	
	1968	1969	1968	1969	1968	1969
Bruttokansantuote markkinahintaan	+3	+9	+10	+2	+13	+11
Tuonti	-2	+21	+20	+3	+18	+24
Kokonaistarjonta	+2	+11	+12	+3	+14	+14
Vienti	+12	+15	+17	+4	+31	+20
Kulutus	+1	+7	+9	+3	+11	+10
- yksityinen	+0	+7	+9	+2	+9	+10
- julkinen	+5	+4	+10	+6	+16	+10
Kiinteän pääoman muodostus	-3	+11	+11	+5	+7	+17
- yksityinen	-5	+16	+12	+5	+6	+22
- julkinen	+3	-3	+10	+5	+13	+2
Kokonaiskysyntä	+2	+11	+12	+3	+14	+14

Bruttokansantuote elinkeinoittain ja neljännesvuosittain vv. 1967 - 1970, I 1 000 000 mk

	1967				1968				1969				1970	
	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	I	
Maatalous	2300.3	428.8	578.3	1187.5	453.4	2648.0	483.8	600.2	1193.2	468.3	2745.5	451.7	451.7	
Metsätalous	1684.3	571.0	489.1	239.2	518.3	1817.6	751.6	523.0	317.7	593.9	2186.2	846.6	846.6	
Metsästys ja kalastus	92.7	20.0	29.6	16.7	40.5	106.8	17.7	26.3	15.2	36.9	96.1	18.9	18.9	
Kaivannaisteollisuus	191.5	59.8	62.4	55.0	60.6	237.8	67.1	69.3	68.7	71.6	276.7	78.4	78.4	
Tehdasteollisuus	6833.9	1976.2	1968.3	1802.6	2138.1	7885.2	2186.6	2202.5	2109.9	2496.5	8995.5	2474.7	2474.7	
Talonrakennustoiminta	1693.3	298.8	457.7	497.1	455.6	1709.2	337.0	429.4	648.9	583.5	1998.8	399.9	399.9	
Maa- ja vesirakennustoiminta	931.6	275.7	266.4	248.3	253.5	1043.9	280.9	277.0	276.0	262.2	1096.1	287.9	287.9	
Sähkö-, kaasu-, vesijohto- yms. laitokset	783.7	215.1	180.0	197.9	224.6	817.6	232.6	197.1	219.3	244.2	893.2	263.3	263.3	
Liikenne	1917.1	513.4	543.7	568.6	586.9	2212.6	584.7	619.3	637.8	641.5	2483.3	650.3	650.3	
Kauppa	2760.7	626.5	697.8	749.3	852.6	2926.2	712.9	796.5	856.0	963.1	3328.5	794.5	794.5	
Pankit ja vakuutuslaitokset	729.4	199.2	203.3	203.7	207.5	813.7	213.5	214.0	216.5	216.6	860.6	228.9	228.9	
Asuntojen omistus	1833.5	484.7	490.1	496.6	501.5	1972.9	510.5	515.4	523.5	533.6	2083.0	544.4	544.4	
Yleinen hallinto ja maanpuo- lustus	1212.9	341.7	347.8	357.8	362.7	1410.0	379.4	382.2	386.9	391.9	1540.4	416.6	416.6	
Palvelukset	3715.3	1040.2	1058.2	1084.9	1110.4	4293.7	1176.5	1192.0	1198.1	1226.5	4793.1	1301.8	1301.8	
Bruttokansantuote (SNA) tuotantokustannushintaan	26680.2	7051.1	7372.7	7705.2	7766.2	29895.2	7934.8	8044.2	8667.7	8730.3	33377.0	8757.9	8757.9	
Välilliset verot miinus tukipalkkiot	3429.2	925.2	970.1	1036.6	1153.9	4085.8	936.3	1157.6	1128.3	1248.5	4470.7	970.1	970.1	
Bruttokansantuote (SNA) markkinahintaan	30109.4	7976.3	8342.8	8741.8	8920.1	33981.0	8871.1	9201.8	9796.0	9978.8	37847.7	9728.0	9728.0	

	1967				1968				1969				1970	
	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	I	
Maatalous	95	63	85	177	62	97	62	83	175	64	96	62	62	
Metsätalous	89	127	106	41	95	92	146	113	46	100	101	153	153	
Metsästys ja kalastus ..	114	103	155	86	178	131	90	134	76	161	115	93	93	
Kaivannaisteollisuus ..	107	108	111	99	109	107	119	121	122	126	122	134	134	
Tehdasteollisuus	115	126	122	110	129	122	135	133	123	144	134	146	146	
Talonnarkennustoiminta ..	117	80	118	125	113	109	85	105	157	140	122	96	96	
Maa- ja vesirakennus- toiminta	106	113	110	104	103	107	106	105	105	98	104	99	99	
Sähkö-, kaasu-, vesi- johto yms. laitokset ..	122	132	110	121	138	125	144	120	135	153	138	164	164	
Liikenne	109	107	114	116	119	114	115	121	127	129	123	125	125	
Kauppa	112	97	107	108	122	109	109	120	121	135	121	117	117	
Pankit ja vakuutuslaji- tokset	120	121	121	120	123	121	125	124	126	126	125	129	129	
Asuntojen omistus	114	117	118	119	120	118	122	123	124	125	123	127	127	
Yleinen hallinto ja maanpuolustus	114	117	118	119	121	119	121	122	123	125	123	126	126	
Palvelukset	114	119	119	119	121	120	126	127	126	128	127	132	132	
Yhteensä	109.9	110.6	113.2	113.7	114.7	113.0	118.0	119.2	123.4	124.7	121.3	125.3	125.3	

Työllisyys elinkeinoittain vuosina 1968 - 1969

	1 000 työvuotta	
	1968	1969
Maatalous, metsätalous, metsästys ja kalastus ...	457.9	445.1
Kaivannaisteollisuus	6.9	7.5
Tehdasteollisuus	469.5	488.9
Talonrakennustoiminta	126.8	136.9
Maa- ja vesirakennustoiminta	72.3	67.5
Sähkö-, kaasu-, vesijohto- yms. laitokset	19.9	20.4
Liikenne	140.6	146.3
Kauppa	239.8	242.7
Pankit ja vakuutuslaitokset	32.7	32.6
Asuntojen omistus.	18.4	18.8
Yleinen hallinto ja maanpuolustus	95.1	98.2
Palvelukset	273.3	285.5
Kokonaistyöllisyys	1 953.2	1 990.4
Työntekijät	912.4	940.6
Toimihenkilöt	552.4	570.6
Yksityiset elinkeinonharjoittajat	488.4	479.2